TRİMETA

(Metafor, Metafizik, Metamorfoz)

(Bir İçedönükten 'Dış' a Mesajlar)

HİKMET SEVEN

Tilki Kitap

tilki
kitap
yayınevi

Trimeta

(Metafor, Metafizik, Metamorfoz)

Tilki Kitap©
www.tilkikitap.com
tilki@matbumedya.com
0850 304 22 03
Yayıncı Sertifika No 28740

Genel Müdür: Emrah Çelik
Editör: İpek Kocaman
Sayfa Tasarım: Baran Ekber
Kapak Tasarım: Merve Ökten

1.Basım, İstanbul, Kasım 2025
ISBN: 978-625-5779-24-3
Tilki Kitap Matbaa / İstanbul
Matbaa Sertifika No: 48138

Eserin tüm telif hakları yazara aittir. Yazar, bu baskı için basım-satış-dağıtım-tanıtım haklarını Tilki Kitap'a devretmiştir. Yazar, eserin kapak dahil içeriğindeki tüm materyallerin (metin, görsel öge, tablo…) yasal ve fikri sorumluluğunu kabul etmiştir. Tilki Kitap'ın kurumsal görüşü olmayabilir.

TRİMETA

(Metafor, Metafizik, Metamorfoz)

(Bir İçedönükten 'Dış'a Mesajlar)

Hikmet Seven

İÇİNDEKİLER

Hikmet Seven 9
Önsöz 11
Editörden 15
Hoca, Çocuk, Binek 17
Bahşiş 19
Al Elimi! 22
Filden Kurtulmak 24
Bindiği Dalı Kesmek 26
Terapist, Çocuk Doktoru 29
Arabesk Şarkı, Orkide Çocuk 32
Cankurtaran 35
Bana Mazlum'u Getirin! 38
Topa Sahip Olma Oranı 41
Hükmen Mağlup Olmak 44
Futbol 'Analizi' 46
Pooo! 49
Rüya Gören İşçi 52
Avukat Ne Diyecek? 55
Saksı 58

Bir Deli Fıkrası 60
Diyet Listesi, Niyet Kalitesi 63
Siz, Siz olun; Ses, Siz Olun! 65
Dolmuş 67
Şoför 69
Hız Sınırı, Haz Sınırı 72
Garaj Arabası 74
Kaliteli Araba, Kalitesiz Araba 77
Sinyal 79
Emniyet Kemeri 82
Kötü Komşu Sayesinde Alınan Evler 85
Eşeğin Kuyruğu 89
Ejderha Olsan 91
Sarımsağın Kırk birinci Günü 93
Çalıdaki Hazine 96
Dayı Güzellemesi 98
Kör Olma, 'Nankör' Ol 100
Kalbini mi Yarıp Baktın? 103
Üslup Yeterli mi? 106
Yangından İlk Kurtaracak Bilgi 109
Yanık Dereceleri 111
Sanki Dedim 113
İyi Niyet Yeterli mi? 115
Zorba ve Çocuk 117
Sen Nasıl İstersen! 120
Günah/Kârım 122
El Âlem Değil, El-Alîm 124
Asil mi? Asalak mı? 127

‘Engel’ Sensin Belki de 130
Doktorun Bıçağı, Brütüs’ün Bıçağı 133
Yüksek Ökçe, Düşük İnsan 135
Nasihat Zehirlenmesi 137
Isırma! Tısla! 140
İlk Anlatan Kişi 142
Aziz Nesin ile Gelen Aydınlanma 145
İyi Olmayan İyilikler 148
Zamanı Gelince Anlarsın! 151
Zorunluluk, Gönüllülük, Gereklilik 153
Lüks Restoran, Tabaktaki Saç Teli 155
İlacı Bulan, İlacı Satan 158
Özürlü Özürler 160
Çalışkan Değilsin, İşkoliksin! 163
Gözünü Yuman Çocuk 166

HİKMET SEVEN (1980)

Okumayı, düşünmeyi, yazmayı severim. Konuşmayı pek sevmem. Orta seviye İngilizcem, belli alanda işime yarayacak kadar Arapçam var. Gençler öncelikli olmak üzere her kesimde okuma sevgisi uyandırmak için yazmaya çalışıyorum. ***Hayat 'Kısa'dır*** ve ***Senin 'İç'in Bir Kitap***'tan sonra bu üçüncü kitabım. *"İnsanlık daima daha kötü oyuncaklar peşinde koşan bir çocuk"* diyen Cemil Meriç'i severim.

ÖNSÖZ

Selam ey sevgili okur,

Bu kitap, kendi kendime konuştuğum satırlar ve bu satırların ardından gelen denemeler ile bir deneme yapmak amacındadır. Kobayının ben olduğum bu ilacı sana veriyorum, şifa olsun. Şöyle düşün, yıllarca verdiğin emeklerden sonra elinde hurda sayılacak bir ömür yığını kalmış. Gidip bari onu satayım diyorsun ve eline geçen acınacak miktarı da karşına çıkan bir kişiye iyilik niyetiyle veriyorsun. O kişi, öyle içten bir dua ediyor ki sana, senin o boşa geçirdiğini zannettiğin ömrüne çok olumlu bir etkisi oluyor o duanın... Bu kitap böyle yazıları içeriyor ve inanıyorum ki yazdığım ve yazgım etkileşim içinde...

İşte ben de, yaşadıklarımı, bana yaşatılanları 'hammadde' olarak kullandım. Çocukluğumda ve gençliğimin ilk kısmında ekran ve akran ile tükettiğim saatlerde zihnime dolanları, "hayır!" diyemediğim için maruz kaldığım etkileşimlerde öğrendiklerimi de ekledim bu bileşime. Adına da Trimeta dedim.

"Tri", bazı dillerde üç, üçleme anlamına gelen bir ön ektir. "Meta" ise yine o dillerde "ötesi, ötesinde" gibi anlamları olan bir ön ektir. Ben ise, bu üç günlük dünyanın ötesindeki dünyayı öncelemem gerektiğini hatırlatarak üç kelime üzerinden psikolojik bir otobiyografi yazmak istedim. Bu üç kelime ise şunlar: metafor, metafizik ve metamorfoz. Metafor kelimesi, örnek, misal, benzetme gibi anlamlara geliyor. Metafizik kelimesi, fiziğin ötesinde, görünen değil görünmeyen boyutlarla ilgili, dış ile değil iç ile ilgili konularda kullanılan bir kelimedir. Metamorfoz ise, dönüşümü, başkalaşımı,

yeni bir hâle gelmeyi ifade eder. Demek ki, yaşadıklarım, okuduklarım, öğrendiklerim birer metafor oluyor. Bunların maddî değil mânevî yani "anlam" a, içe, ruha, bakan metafizik yönüne odaklanıyorum. Ve nihayet elde ettiğim anlam ile metamorfoz geçirip, bir yeni-ben oluyorum.

Osmanlı'da II. Meşrutiyet Döneminde Maarif Nazırı (Milli Eğitim Bakanı) olarak görev yapan Emrullah Efendi'nin şaka amaçlı sözü olan "Okullar olmasa, bakanlığı ne güzel yönetirdim!" cümlesi, işin gerçek ve zor kısmından kaçıp kolay ve rahat kısmını tercih edenler için söylenmiş olduğundan bilenlerce sık sık kullanılır. Bu sözün bu kitapla ne ilgisi var? Birçok kitap size çok özel bilgiler verir ve bu bilgiler, ölümünüze kadar işe yarar. Yani çoğu kalem emekçisi, yararı sonlu dünya ile sınırlı içerikler yazar, sonsuz dünya için gereken manevi eylemlere yönlendirme yapmaz. Canınızı sıkmak istemez, lezzetlerinizi acılaştırmaya cesaret edemez. "Okullar olmasa, bakanlığı ne güzel yönetirdim!" diyen kişiye benzer bir şekilde "Ölüm olmasa hayatı canımın istediği gibi yaşardım" düşüncesini hatırlatır. Her canın ölümü tadacağı bilgisi, canının istediği gibi yaşamak isteyenlerin canını sıkar.

Bu kitap ise, deneyimlerden ve okumalardan edinilen özel bilgileri hem bu dünya hem de öteki dünya için vermek gayesindedir. Amaç keyif değildir, keyfiyettir. Yani haz dolu değil, kaliteli bir yaşam için yazılmıştır. Metafizik ve metamorfoz derken de amacım budur.

Bilirsiniz, biyografileri kişinin kendisi yazmaz, başkası o kişiyi yazar ve biyografisi yazılan kişi hakkında eleştirel satırlar da yer alabilir. Oysa otobiyografi, yani kişinin kendi yaşamını kendisinin kaleme alması, bir anlamda kişinin kendi savunması ve kendi övgüsü olmaktan çok defa kurtulamaz. Cemil Meriç, "Her hal

tercemesi bir müdafaanamedir." derken bunu ifade eder. İnsan, kendinden bahsederken bilinmesini istediklerini yazar, canını sıkacak gerçekleri sansürler. "Ama ben bu kitapta böyle yapmadım" diye bir iddiam yok. Buna siz karar verin. Bu konuda ancak şunu söyleyebilirim; çocukluğumdan ve gençliğimin ilk kısmından özür dileme kitabı sayılabilir bu kitap. 21 yaşımda iken şöyle yazmıştım: "Mazime renk katanlar, istikbalde ödeşmek ümidiyle..." Şimdi, bir 21 yıl daha yaşadıktan sonra o istikbal geldi ve hayatıma iyi ve kötü renk katanlar ile 'ödeşiyorum' bu kitapta...

Kitabın hazırlanış sürecinde, görüşlerine önem verdiğim özel birisi, yazdıklarımı çok savunmacı ve başkalarını suçlayıcı içerikte buldu. İlginçtir, kendisi bir yandan bu yazıları okurken diğer yandan o süreçte, tam da kitabın içeriğine uygun durumlar yaşayınca beni onaylamak durumunda kaldı. Hayatın, hayal kırıklıkları ile dolu olduğunu kırıla kırıla anladı.

Cahillikleri, yetersizlikleri, egoları, hasetleri sebebiyle onca zamanımızı heder eden geçmişimizdeki insanlara (ki zaten o tiplerin bu kitabı da bin bir mazeret nedeniyle okuyacaklarını sanmam, okusalar da üzerlerine alınmak yerine daha olumsuz bir tercih yapacakları da söylenebilir) "Bakın, hiç olmazsa bu işe yaradınız ey vakit katilleri!" diyorum bu kitapta. "Meyve vermek gayretinde olmadınız ama hiç olmazsa gübre olarak kullanılın da dolaylı olarak meyve sürecine katkıda bulunun!" diyebilsin çocukluğumuz...

Mâzimi bir şikâyet konusu değil, kitâbet konusu yaptım yâni ey sevgili okur! Ne için mi? Bendeki geçmiş, sendeki "şimdi" ve "gelecek" için yararlı olsun diye...

EDİTÖRDEN:

Bu kitabı okuyunca tüm hayatımı çocukluğumdan şimdiye sorgulamam gerektiğini düşündüm. Çünkü her satırında kendimden ve çevremdeki insanlardan bir şeyler buldum. Okudukça doldum, doldukça okudum. Sonunda döküldü kalemimden mısralar tek tek bu sayfaya:

Yeryüzünde salınan Miratü'l Hakikatız biz
Kimine iğne batırırız kimine çuvaldız
Hak yoludur merhamettir bilgeliktir yolumuz
Yolumuzdan dönmeyiz kalsak da kimsesiz

ALİ GÜL

Başlıyoruz...

-Şimdii! Sen kimsin, ben kimim?

-Ben, bu satırları yazmak isteyen insanım, sen de sorularınla beni aktive edecek olan öteki tarafımsın.

-İyi de, bu fazlasıyla "kendi aramızda" olmaz mı? Bir başkası veya başka birileri soru sorsaydı ya sana.

-Başkası, alacağı cevaplara dayanamaz. Veya sözümü keser. Veya korsan yayın yapıp bana soruyor görünür ama kendini anlatır. Veya lafı uzatır... Veya, veya...

-Tamam, ikna oldum. Açıkçası ben de ömrümde ideal bir diyaloğa pek rastlamadım. Finali çoğunlukla, restleşme, trip atma, duymazlıktan gelme, küsme, kızma şeklinde bitiyor konuşmaların.

- O yüzden dostum ben de, o tip insanları değil eşeği önemsiyorum.

-Ağır olmadı mı?

-Fıkralar, hikâyeler kıssalar böylesi ağırlıklar ile doludur. Asırlardır klasik olarak bilinen kitaplar, hayvanları anlatıp insanlara mesaj verirler. Hayvanların bu konuda alınganlık yaptığını görmedim ama hadi o mesajları doğrudan insanlara söyle bakalım, seni ne hale koyarlar?

-İşte şimdi merak ettim bu eşeği. Kimin bu eşek?

-Hocam Nasreddin'in...

HOCA, ÇOCUK, BİNEK

Meşhur anlatıdır: "Hoca eşeğe binmiş, oğlu da beraberinde giderler iken, onları görenler:

-Adama bak, kendi binmiş, çocuk yaya... Vay insafsız! demişler. Hoca inmiş, oğlunu bindirmiş. Görenler:

-Vay saygısız çocuk, baba yaya, kendi eşekte! demişler. Hoca oğluyla beraber binmiş. Görenler:

-Vay acımasızlar, iki kişi gariban eşeğe binmiş, demişler... İkisi de inmişler. Görenler:

-Vay ahmaklar, eşek boş, bunlar yaya demişler..."

İnsanları ne ölçüde dikkate almak konusunda en net ve basit örnek olarak yıllardır kullanırım bu metaforu... Geldiğim noktada uzaktaki insanları değil, yakınımdaki eşeği önemsiyorum. Evet, önceliğim çene kapasitesi belirsiz insanlar değil, yük kapasitesi belirli olan 'eşek'. Elbette bir eşeğim yok. Eşek bir metafor. Sahip olduğum imkânı, enerjimi ve benzeri şeyleri simgeliyor.

Hayatımın sadece 'yanımdan geçerkenki' kısımlarına şahit olan, geldiğim yeri, gideceğim yeri bilmeyen, bineğimin taşıma kapasitesinden habersiz ve genellikle konuşmak için bir ağzı ve sesi olmasını yeterli gören insanların fikirlerini önemsemek ruha zarardır.

Birçok kişinin tam da bu nedenden dolayı hayatının zehir olduğunu görüyorum. Oysa ben, bineğimin gücünün farkında isem, yol arkadaşımla bineğe nöbetleşe binebileceğimin de farkında isem, mola verebiliyor isem, ara sıra yürüyüş yapmak istiyor isem, bunların çoğunu veya hiçbirini bilmeyen, esasında umurlarında da olmayan insanları neden dinleyeyim ki?

TRİMETA

Çalışkan, çok iş yapar denilen çoğu adamın aslında işkolik olduğunu anladım mesela. Bu adam, statüsü yüksek biri ise, makam odasındaki konforu terk etmek istemiyor ve haliyle de evindeki çocuk odasına gidip çocuklarına vakit ayırmıyordu. Sorduğunda "Çocukların İstikbali" için çalışıyor, gerçekte ise "Çocukların Şimdi'sini" kaçırıyordu... Eşi ile değil işi ile vakit geçirmek daha tatlı geliyordu. Üst olarak görüldüğü bir işyerinden, eşit olduğu bir yere, yani evine gitmek cazip gelmiyordu bu tiplere.

Başkalarından laf duymamak veya gerçeklerden kaçmak için evde temizlik terörü estiren, çocuğun en güzel en hareketli yıllarında misafir odası diye mayınlı bir bölge icat edip bağır çağır annelik yapan tipleri de fedakâr diye bildik. Saksıdaki çiçeklere saatlerini harcayan ama insan-çiçek kızlarını on dakika bile dinlemeyenleri "bitkisever" diye tanıdık.

tilkikitap.com

KDV muafiyeti uygulanmıştır.

ISBN: 978-625-5779-24-3